

SIKER, SOR, TOLONGÁS AVAGY A CORVINÁKTÓL A DIGITALIZÁLÁSIG

MÚZEUMOK ÉJSZAKÁJA AZ OSZK-BAN

Az Országos Széchényi Könyvtár a Múzeumok Éjszakájára 2011-ben olyan mozaikszerű programot állított össze, amely minden korosztály számára izgalmas lehetőségeket kínálva villantotta fel a könyvtár sokrétű tevékenységét, este hat órától másnap hajnali kettőig.

Már a nyitás előtt hosszú sor kígyózott a könyvtár főbejárata előtt. Mint minden évben, egyik leginkább várt programunk a félóránként induló csoportvezetéssel egybekötött könyvtári körséta volt. Látogatóink, olvasóink mindig kíváncsiak arra, hogyan működik a könyvtár, mit rejtenek raktáraink, melyik a legnagyobb és legkisebb könyv, vagy a legrégebb, a legértékesebb... Legtöbbször a titokzatos éjféλι sétára jelentkeztek, amelyet a könyvtár főigazgatója vezetett.

A séták végét a VIII. emeleti budai panoráma megtekintése zárta.

Programjaink idén is széles korosztályt mozgattak meg, hiszen látogatóink legidősebbike 82 éves, míg a legfiatalabb mindössze 8 hónapos volt. Esti zenei kínálatunk természetesen elsősorban a fiatalokat vonzotta, hiszen a könyvtár „saját” zenekara, a BMM rockabilly, blues és country muzsikával melegítette elő azokat, akik az X-Faktor nyertesének, Vastag Csabának érkezésére vártak a zsűfolásig megtelt előadóteremben.

Látható volt még Miroslav Krleža, horvát klasszikus író emlékére készült kiállításunk, de ezen a napon az író a virtuális térbe is beköltözött: Spiró György író, Fesztbaum Béla, a Vígszínház színművésze, valamint Jánoskúti Márta, Kossuth-díjas jelmeztervező közreműködésével ekkor indítottuk el az OSZK által gondozott Krleža-honlapot.

Este „bekapcsoltuk a könyvtárat”: kollégáink előadásai, illetve kipróbálható készülékek segítségével bemutattuk mit jelent, hogyan használható korunkban a digitalizálás, miként tehetünk akár több száz könyvet egyszerre zsebbe az e-book olvasón.

A Plakát-és Kisnyomtatványtár kiállításán – *A cipőgombólótól a vaskályháig* – plakátok, képeslapok, illusztrált katalógusok, egykori használati tárgyak idézték a múlt század fordulóját, amikor még használtak cipőgombólót, gázhűtőszekrényt, és nagyon szép vaskályhát is. A tár olvasóterme is nyitva volt, itt ezen az éjszakán egyéb ritka plakátokat lehetett megtekinteni. A folyosó másik végében ismerős színész-arcok tekintettek ránk a fotográfiairól, hiszen a 115 éve megnyílt első magyar mozi emlékére készített fotókiállítás képei között lehetett nézelődni. Folyamatos volt az érdeklődés a Térképtárban is, ahol régi és új helymeghatározó eszközöket mutattunk be. Látogatóink a high-tech felszerelések mellett izgalmas XIX. századi szerkezetekkel ismerkedhettek meg, középkori eszközöket próbálhattak ki – mérhettek például egy XV. századi eszköz másolatával, a Regiomontanus-féle kvadránssal is.

során, 1868-ban, a rablóvezérből lett etióp császár kincstárából zsákmányolt a brit hadsereg – s az expedíció főparancsnoka a szolgálatában álló magyar tisztnek ajándékozta, aki azt még ezen évben a nemzeti könyvtárnak adományozta. Kiállítottunk egy Corvinát is, melyet a szocializmusban egy elefánt árért vásároltak, s

A kötészet munkatársai rendkívül hangulatos világot varázsoltak erre az éjszakára műhelyükbe, hiszen nemcsak az igényes könyvkötés munkafázisait – mint például az aranyozás, borítófestés – láthatták előben a látogatók, de a rejtett, mediterrán hangulatot árasztó, mécsekkel megvilágított udvar látványa is szemet gyönyörködtető volt. Az elkészült kis műremeket helyben meg is lehetett vásárolni.

Kézirattárunk hű maradt válogatott kiál-

lításának címéhez: *„A változatosság gyönyörködtet”*. A program exkluzív és minőségi volt, hiszen mindegyik ritka kézirat csak egy órán át volt látható, így 18.00 óra és hajnali 2.00 között nyolc különböző kuriózumot lehetett megcsodálni és a hozzájuk fűződő szellemes, izgalmas történeteket meghallgatni. Nagy sikere volt a gheez nyelven, a középkori Etiópia nyelven íródott liturgikus könyvek is, amelyet egy büntetőexpedíció

utoljára 1990-ben láthatta a nagyközönség. Sokan felfigyeltek a Kézirattár *Babits a Beachen* című miniatúrára, azt találgatva, vajon mit is takarhat a kiállítás. A nálunk őrzött hagyaték több ezer fotója közül válogattunk egy csokorra valót, melyek a költő kevésbé ismert arcát mutatják: úszik, evez, napozik, libikókázik.

Természetesen gondoltunk a szülőkkel érkező gyerekekre is, ezért bemutattuk Petőfi *Anyám tyúkjá* című versének eredeti, kéziratos példányát. A Kézirattár hamisításra is vetemedett ezen az estén: a látogatók elé tártuk a XIX. század első fele legnagyobb magyar hamisítójának remekbe szabott „munkáit”. 18+ volt a címe annak az órának, amelyben egy középkori kódexünk meglepő, több mint pikáns képeit mutatuk be.

Egy másik teremben Keresztelő Szent Jánosra emlékeztünk, egy gyönyörű óraskönyv elbűvölő miniatúrájával és egyik legértékesebb nyelvemlékünk, az Érsekújvári kódex Szent Jánosra utaló soraival. Mindezekon kívül egész éjjel láthatott a közönség egy reprezentatív összeállítást a Kézirattár kincseiből: történeti emlékeinket a kezdetektől a 18. század végéig, izgalmas tartalmú, vagy pedig egészen érdekes formájú kézirat-kuriózumokat – egyipto-

mi papirusztöredéket, kódextekercseket, legyező-kéziratot, titkosírást, képrejtvényeket.

A Színháztörténeti Tár és a Zeneműtár olvasótermében játékos kedvű gyerekek és felnőttek *Csináld-magad-színház* címmel vehettek részt kézügyesség- és tudáspróbákban. Építhettek maketteket a Globe Színháztól az új Nemzeti Színházig; játszhattak papírszínházat mesékkel és bábokkal; az ügyes kezűek haza is vihették a maguk készíttette pop-up

képeket és figurákat. A központi tematikus kiállítás a 300 éve véget ért Rákóczi-szabadságharchoz kapcsolódott: *Rákóczi a színpadon* címmel elevenítették fel a XIX. és a XX. század néhány jellegzetes színpadi feldolgozását díszlet- és jelmeztervek, fényképek, szövegek és korabeli kritikák segítségével.

A Régi Nyomatványok Tárában az Apponyi-gyűjteménybe pillanthatnak be a látogatók. Ezt a jelentős részben történelmi, földrajzi témájú művekből álló anyagot Apponyi Sándor 1925-ben ajándékozta a könyvtárnak, és a világ legnagyobb hungarica – azaz a Magyarországról szóló, nem magyar nyelvű, 15–18. századi nyomatványok – gyűjteménye. A program címe: *Így volt rég – Európa Magyarság képe a 16–17.*

században. Az óránként kezdődő programban háborgozató összeesküvésekről, politikai gyilkosságokról, jóslatokról, Hamlet csillagának rejtélyéről és ennek magyar vonatkozásairól, valamint régi könyvekben látható azonosítatlan repülő tárgyakról is szó esett.

A VI. emeleti aulát a restaurátorok népesítették be, segítségükkel olyan régi kötéstechnikai fortélyokat lehetett kipróbálni, amelyekkel egy restaurátor találkozik

a régi könyvkötéseken. A falakon lévő poszterkiállítás a könyvrestaurálás kulisszatitkaiba avatta be a látogatókat. Rengeteg gyerek és szülő készített magának minikönyvet, s nézte ámulva az oromszegés, könyvkötés mesterfogásait.

A VIII. szinten *Valóság, álmok és rémálmok a tengeren* címmel ezen az éjszakán nyílt meg új kiállításunk a Monarchia hadihajóiról, filmvetítéssel, előadással, megvásárolható hajómakettekkel fűszerezve.

A júniusi estén több mint hétezer volt a látogatók száma, ebből ezren váltottak nálunk belépőt; beiratkozóink száma, akik éltek az éjszaka kínált kedvezményes lehetőséggel, meghaladta a 150 főt.

Sághi Ilona - Bóka B. László

saghi.ilona.at.oszk.hu; boka.b.laszlo.at.oszk.hu